1850. N°. 10.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 23 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 22 Januarij.

De *Staats-Courant* bevat den volgenden Staat van de opbrengst der middelen in de 12 maanden van 1849, tegenover de 12 maanden van 1848.

	1849.	1848.	Meerder in 1849 dan in 1848.	Minder in 1849 dan in 1848.
Directe belastingen	*f* 19,151,444.97½	*f* 18,931,536.03	*f* 219,908.94½ (*)	»
In- en uitgaande regten, scheepvaartsregten, vuur-, ton- en bakengeld	4,749,043.58½	4,194,879.34½	554,164.24½	»
Accijnsen	19,491,605.64½	18,996,332.27½	495,273.37	»
Registratie-, zegel-, successie-regten, enz.	8,719,491.09½	9,487,739.33½	»	*f* 768,248.24
Regt van waarborg op gouden en zilveren werken	142,813.37½	130,654.88	12,158.49½	»
Posterijen	1,350,533.11½	1,367,437.73	»	16,884.61½
Loterijen	424,859.50	391,019.50	33,840.00	»
Totaal	*f* 54,029,811.29	*f* 53,499,599.09	*f* 1,315,345.05½	*f* 785,132.85½

(*) In dit meerdere begrepen *f* 13,350.19½, voortgevloeid uit de 8 en 10 pCt. voor kwade posten op de personele belasting en het regt van patent, over 1848 van de opbrengst gekort.

— Z. M. heeft tot Hoogleeraar in de Regten aan onze Hoogeschool benoemd Mr. S. Vissering, Advocaat te Amsterdam, in plaats van den Hoogleeraar Mr. J. R. Thorbecke, op zijn verzoek eervol ontslagen.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden heeft aan de commissie, belast met eene loterij ten behoeve der armen, der Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo hier ter stede, eene fraai geborduurde voetenbank als prijs toegezonden.

— Wij vernemen dat bij de verloting der Kunstkronijk, gehouden op Zaturdag den 19den dezer, te 's Gravenhage, in het Lokaal Diligentia, ten overstaan van den Notaris J. G. van der Haak, van de 80 Schilderijen twee nommers binnen deze stad zijn getrokken, een door den Heer C. C. van der Hoek, zijnde n°. 1244, een Boschgezigt met een Waterval, door H. E. Rademaker, en een door de Heeren Schreuder en van Baak, zijnde n°. 1649, de Kerk te Delft en het gebed, door J. C. van der Meer Mohr. Allen overigen nommers is, als Premieplaat of niet-Prijs, ten deel gevallen: eene fraaije Kopergravure naar Murillo, groot 58 bij 40 Nederl. duimen, voorstellende: De Goede Herder. Naar aanleiding van Jesaja XL: 11, waar men leest: *Hij zal zijne kudde weiden gelijk een herder enz.*

— Wij meenen onzen Lezers geene ondienst te doen, met de mededeeling van de volgende uittreksels uit het Rapport omtrent de Tentoonstelling van Nijverheid te Delft in 1849, door de Commissie uit het Koninkl. Instituut van Ingenieurs, uitgebragt in de Vergadering van Dingsdag den 13den November 1849.

Belangrijk zijn de aanvankelijk welgeslaagde pogingen van de Heeren Meerburg en Comp te Leyden, om gebruik te maken van de vezel der ramée (O. I. hennep) voor het vervaardigen van tafelgoed en zeildoek, dat door zijne vastheid uitmuntte. Het is te wenschen, dat deze welgeslaagde proef verdere toepassing moge vinden; het is eene poging die zeer veel tot onze welvaart kan bijdragen, en waardoor aan een product onzer Indische bezittingen een nieuw uitgebreid vertier zoude verschaft worden, waarom wij haar dan ook alle ondersteuning en eenen gunstigen uitslag toewenschen. De zeildoeken van onderscheidene qualiteiten, zoowel gebleekte als ongebleekte, waren allen zeer voldoende; bijzonder trok onze aandacht het ligte zeildoek van de Heeren van Leyden en Zoon uit Krommenie, en het katoenen zeildoek van S. A. Meerburg te Leyden.

De Wollen Garens, vervaardigd uit korte of kaardewollen, bijna uitsluitend inlandsche soorten, hebben wegens hunne lage prijzen een belangrijk vertier en behoeven geene buitenlandsche mededinging te vreezen. De ingezonden monsters voldeden over het algemeen zeer goed. De verbastering en vergroving der Friesche fijne korte blootwollen is oorzaak, dat de fijne soorten van wollen garen, de volle zachtheid en fijnheid van vroegere dagen niet meer bezittende, bij de vreemde fijne garens moesten achterstaan; van de sajetten garens kan worden gezegd, dat de grove, beste Leydsche sajet meer en meer met goed gevolg den strijd tegen het Engelsch fabrikaat volhoudt. Zoo de Engelsche garens al iets goedkooper zijn, dan zijn zij daarentegen met eene zwaarloodige vetachtige stof bezwaard, die met de wassching verloren gaat; terwijl de beste Leydsche garens, door holle en luchtige grondstof, bij het verbreijen veel meer uitleveren, waardoor die garens ten slotte voordeeliger uitkomsten opleveren. Ook blijkt uit het steeds zeer toenemend debiet, dat de qualiteit en deugdzaamheid der Leydsche garens, van Inlandsche scheerwol gekamd, bij het gebruik verreweg de voorkeur verdienen boven de uit Engeland ingevoerde.

Hetzelfde gunstige rapport kan niet over de fijne en suprafijne qualiteiten uitgebragt worden, welke nog op verre na niet tegen de Engelsche producten kunnen opwegen; ofschoon ook hierin belangrijke vooruitgang heeft plaats gehad, zoo blijft er nog veel te doen over, eer de inlandsche daarin de voorkeur zullen kunnen wegdragen.

De Wollen Dekens, door de Leydsche fabrikanten ingezonden, verdienden bijzondere opmerking, zoowel uithoofde van de rijke sortering, als van de deugdzaamheid van dat fabrikaat, en ofschoon de ingezonden dekens in qualiteit nog al verschilden, niettegenstaande de prijzen nagenoeg dezelfde waren, zoo kan men zeggen, dat de fabrikanten gewedijverd hebben, om den alouden roem te handhaven van een nationaal product, dat een uitnemend belangrijk artikel van onzen handel uitmaakt. Bijzonder vermelden wij de niet gezwavelde dekens van de Heeren Wijnstroom en Jan Zuurdeeg en Zoon uit Leyden, wijl het sterk zwavelen van dit fabrikaat als een ongerief bij het allereerst gebruik is te beschouwen. De ingezonden duffels en onderscheiden soorten van baaijen getuigden van het schoone, dat in dat vak van industrie kan worden voortgebragt. Zij verdienen, om de deugdelijke hoedanigheden en billijke prijzen, allen lof. Het is te bejammeren, dat niet alle fabrikanten in diezelfde stoffen de voortbrengselen hunner nijverheid hebben ten toon gesteld; zulks zou niet anders dan zeer gunstig hebben kunnen werken op een, nog te veel bestaand vooroordeel, dat de Engelsche manufacturen de voorkeur verdienen, niettegenstaande de prijzen onzer inlandsche duffels en baaijen lager zijn dan die van gene.

Ofschoon slechts twee laken-fabriekanten hunne producten hadden ten toon gesteld, muntte het ingezondene toch uit, zoo door goede bewerking als zuiverheid van kleuren.

De lakens van de Heeren C. Maas en Zoon te Delft zijn niet voor den algemeenen handel bestemd, doch trokken zoo door de gelijkheid van hun garen, als door hunne stevigheid en schoone kleuring en sommige door hunne meerdere fijnheid bijzonder de aandacht. De lakens van de Heeren Krantz en Zoon te Leyden, mogen als zeer schoon van qualiteit en kleur worden geroemd; zij wedijveren met de fijnste vreemde lakens, doch alzoo de prijs onbekend is, kan er geen vergelijking plaats vinden.

De schoone door de Heeren J. Bronkhuize en Zoon en J. A. le Poole uit Leyden ingezonden zijden-grijnen, bekend onder den naam van polemieten, verbinden als het ware de wollen industrie aan die der zijde. Beide inzenders hebben bewezen, dat dit artikel, ofschoon thans hier te lande minder vertier vindende, den goeden naam in het buitenland kan staande houden.

De monsters verlakt leder waren uitmuntend en verdienen inzonderheid alle aanmoediging. De fraaije stalen, met kleuren gedrukt zilver en goudleder, ingezonden door de Heeren Smith en Comp. van Leyden, trokken niet minder de aandacht. Volgens de inzenders zou hunne wijze van bereiding en

drukken van het leder eene geheel nieuwe industrie wezen, welke zij eerst sedert eenige maanden hier te lande gevestigd hebben en die nergens anders bekend zoude zijn. Men heeft altijd in Europa gedrukt leder vervaardigd, zeggen zij, dat tot voering van schoeisel enz. gebezigd wordt, maar de kleuren voor dat drukken gebezigd, welke evenens behandeld worden, als bij het drukken van katoen, houden geen stand; de minste wrijving met vochtigheid gepaard, doet ze verdwijnen. Dit nu moet geenszins het geval zijn met de voortbrengselen van de Heeren Smith en Comp.; bij hen zijn de kleuren op het leder bevestigd door eene werking hun alleen bekend en waarvan een hunner de uitvinder is. De drukking geschiedt op de nog ruwe door hen zelf gelooide vellen, waarna ze verder dezelfde bewerking ondergaan als de gladde effen vellen, zonder dat de kleuren er iets door lijden; die integendeel met meer kracht te voorschijn treden en zeer duurzaam moeten wezen. Zij hebben zich bij voorkeur hier te lande gevestigd, in de hoop dat het gebruik van dit gedrukt leder in Indië, door den zeer matigen prijs bevorderd, een ruim vertier aan hunne inrigting zal verschaffen.

Het Staafijzer in de Grofsmederij te Leyden uit oud ijzer vervaardigd en waarvan eenige monsters waren ten toon gesteld, was van zeer goede hoedanigheid en staat niet achter, zoo als ook de ondervinding van vele jaren reeds getoond heeft, bij eene der gewoonlijk voorkomende goede ijzersoorten. In hoeverre het met het Engelsche ijzer, uit dezelfde grondstof vervaardigd, kan wedijveren, weten wij niet, evenmin in welke verhouding de prijs tot die van het buitenland staat.

De bezigtiging der voorwerpen van grof en fijn pottenbakkers aardewerk van den Heer Neuhaus te Leyden deed betreuren, dat geen andere fabrikanten van deze voorwerpen, waarvan er meerdere in ons land aanwezig zijn, tentoongesteld hadden, hetgeen eene vergelijking mogelijk had gemaakt, en welligt waren dan beter afgewerkte voorwerpen ingezonden geweest dan de filtreermachine van dezen inzender, ofschoon andere stukken niet van goeden smaak ontbloot waren.

Het touw door de Heeren van Beeftingh en Comp. ingezonden trok vooral onze aandacht, uithoofde zich daarbij bevonden monsters van touw, dat door hen *concentriek gelijkdragtig geslagen* genoemd wordt. De Heeren Barend Visser en Zoon en L. A. Tromp, noemen zulk touwwerk *patent touw*, onder bijvoeging, dat het machinaal vervaardigd is. Ofschoon in benaming verschillend, en denkelijk ook eenigzins in de wijze van bewerking (althans wij moeten dit afleiden uit de brochure door den Heer Cazaux in 1843 publiek gemaakt, betrekkelijk het door hem verkregen octrooi op eene verbeterde wijze om *patent*-touwwerk te slaan), zoo berust deze vervaardigingswijze geheel en al op het reeds door Duhamel voorgestelde denkbeeld, om het touw zoodanig te slaan, dat daarbij eene meerdere gelijkdragtigheid der garens verkregen wordt, die de strengen vormen. Dit beginsel is later in Engeland het eerst in toepassing gebragt, en deze veranderde wijze van touwslaan heeft aanleiding gegeven tot de invoering van meer zamengestelde werktuigen, die vervolgens door elken fabrikant naar zijne eigene inzigten of denkbeelden gewijzigd zijn geworden, ofschoon toch alles op het zoogenaamd leggen der garens, waaruit de strengen bestaan, neerkomt, opdat zij gelijk dragen, of wat hetzelfde is, aan hetzelfde vermogen gelijkmatig wederstand bieden.

Sints de laatste 25 tot 30 jaren is deze veranderde wijze van touwslaan hier te lande bekend en ingevoerd, en werd dan ook bij 's Rijks lijnbanen gevolgd. Men heeft ons medegedeeld, dat proeven, genomen om de sterkte van het in de lijnbaan van de Heeren van Beeftingh en Comp. vervaardigde touwwerk te leeren kennen, geen ongunstige uitkomsten hebben opgeleverd.

Wij kunnen ons niet onthouden een oogenblik stil te staan bij de rijke verzameling van Behangselpapier, ingezonden door den Heer van den Berg uit Leyden. Wij durven zelfs beweren, dat zij de bewondering van elk bezoeker opwekte, terwijl wij dikwerf de echtheid van inlandsch fabrikaat hoorden betwijfelen. Stellige ingewonnen berigten en eigen overtuiging hebben ons bewezen, dat dit fraaije behangselpapier, dat in rijkdom van kleuren, goeden smaak in de teekening en zuiverheid in de uitvoering met het beste vreemde papier kan wedijveren, in de werkplaatsen van onzen landgenoot en uitsluitend door inlandsche werklieden wordt vervaardigd; terwijl het des te meer mag geroemd worden, daar het niet alleen door schoonheid en door goede qualiteit van het papier, dat insgelijks inlandsch fabrikaat is, maar ook door de billijkheid zijner prijzen, elk vreemde mededinging kan doorstaan.

Van het gesmeede ijzer leverde de Grofsmederij te Leyden, onder directie van ons medelid den Heer Wolters, de merkwaardigste stukken, vooral de ankers, spilstanders en knieën, lieten niets te wenschen over. De ankers zijn naar de modellen door onze Marine verstrekt, gesmeed, en voor zoo veel de gewone ankers aangaat, onder het toezigt en naar de berekening van ons medelid den Hoofd-Ingenieur der Marine, Glavimans, vervaardigd; terwijl de zoogenaamde wortelankers gesmeed zijn naar de uit Engeland bekomene modellen. Al deze ankers worden door de Marine op de anker- en kabelproefbank, met hydraulische pers beproefd en voldoen zeer goed. De bekendheid van hetgeen in de Grofsmederij te Leyden vervaardigd, en sints jaren aan 's Rijks Marine geleverd en aldaar gebezigd is, geeft aanleiding de voortbrengselen dezer fabriek goed te keuren, en wij aarzelen niet te verklaren, dat zoowel de ankers, als de spilstanders en knieën, niets te wenschen overlaten. Men kan deze smederij thans op gelijke hoogte stellen met de buitenlandsche, en indien de prijzen harer producten insgelijks gelijk aan die van vreemden oorsprong waren, het zou der Directie der Grofsmederij tot des te meer roem verstrekken.

Niet minder lof dan de ankers verdienen de andere grove voorwerpen van deze fabriek, waaronder vooral de ketting-kabels niet moeten vergeten worden, ofschoon hunne vervaardiging nog in de geboorte is. De gebezigde proefeinden waren op 's Rijks proefbank onderzocht, en gaven alle aanleiding ook het welslagen van dit fabrikaat als zeker te mogen stellen, terwijl het gebezigde ijzer allezins voldoende werd beschouwd.

's GRAVENHAGE, 22 Januarij.

Z. M. heeft aan alle armen die zich tot hem om eenigen onderstand hebben gewend, eene belangrijke ondersteuning in geld doen geworden.

— HH. MM. en Z. K. H. Prins Frederik zijn van het kasteel Biljoen hier teruggekeerd.

— De Prov. Staten van Limburg hebben besloten om de District-Commissarissen op kosten der provincie niet te behouden.

— Alhier is in hoogen ouderdom overleden de Heer C. J. Wenckebach, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, Oud-Secretaris Generaal bij Binnenl. Zaken.

— De *Staats-Courant* deelt mede de stukken eener alhier opgerigte vennootschap, die den naam voert van: *Nederlandsche suiker-raffinaderij*. Het doel dier vennootschap is de voortzetting en verdere exploitatie van de suikerraffinaderijen, door de drie eerste comparanten (C. H. de Bruijn, M. de Bruijn Corneliszoon en A. de Bruijn), te zamen uitgeoefend onder de firma van C. de Bruijn en Zonen, met vermijding, zoo veel mogelijk, van allen daaraan vreemden handel. De zetel der vennootschap is gevestigd te Amsterdam. Zij zal eindigen met den laatsten December des jaars 1864. Het kapitaal wordt bepaald op ƒ 2,800,000, verdeeld in 2800 aandeelen, elk groot ƒ 1000. Onder de aandeelhouders treft men aan, de Nederlandsche Handel-Maatschappij gevestigd te Amsterdam, voor 462, Gôll en Co., te Amsterdam, voor 315; Meijer en van Eisen te Amsterdam, voor 136; Fred. Huth and Comp., te Londen, voor 328; Siordet Meijer and Comp., te Londen, voor 114; P. en C. van Notten and Comp., te Londen, voor 181; H. J. Merck en Comp., te Hamburg, voor 136; voor C. H. de Bruijn, M. de Bruijn Cz. en A. de Bruijn, allen te Amsterdam voor 143, enz.

— Men verneemt dat onze Vaderlandsche Zanger, de Heer W. P. de C. Vrucht besloten heeft zich weder in het openbaar te doen hooren.

ROTTERDAM, 21 Januarij.

In den nis des voorgevels van het beursgebouw alhier wil men een steenen Mercuriusbeeld plaatsen, de vervaardiging daarvan zal aan den beeldhouwer Strackee, alhier, worden opgedragen, die zich door het standbeeld van Koning Willem II, voor het huis van den Heer Uden, zoo veel lof heeft verworven. De kosten van het Mercuriusbeeld zouden door inteekening gevonden worden.

— De Heer Hofraad R. G. Kiesewetter, een der grootste en beroemdste muziekgeleerden in Europa, Corresponderend Lid van het Nederlandsch Instituut van Wetenschappen te Amsterdam, Lid van verdienste der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst en Eerelid van een aantal vereenigingen in Duitschland en elders, is kortelings op 77-jarigen leeftijd te Weenen overleden. Zijn dood is een zeer groot verlies voor de wetenschap. Eene uitgebreide (hoogst belangrijke) muziek-bibliotheek maakt een deel zijner nalatenschap uit.

— Te Harderwijk is voorleden week in den hoogen ouderdom van 100 jaren en 7 maanden overleden Mejufv. de Wed. van Voorst.

LEEUWARDEN, 19 Januarij.

In de Winteravond-Vergadering van het Friesch Genootschap voor geschied-, oudheid- en taalkunde, van den 10den dezer, droeg de Heer J. G. Ottema eene chronologisch-historische verhandeling voor, over den waren tijd van de Babylonische gevangenschap. De Heer Mr. J. Dirks deelde een viertal belangrijke oorkonden mede uit de 13de eeuw, waaruit blijken kon, dat er toen reeds aanzienlijke handelsbetrekkingen bestonden tusschen verschillende plaatsen in Friesland en de Duitsche steden Hamburg en Lubeck. De Heer Eekhoff vertoonde een zeer fraai en eenig zegel van de stad Leeuwarden, in het Archief door ZEd. gevonden, met fraaije afteekening en verklaring.

ALMELO, 18 Januarij.

Eenige dagen geleden had in de fabriek van de Heeren Hofkes een droevig ongeluk plaats, hetwelk wederom aan onvoorzigtigheid is te wijten. De kleederen van een in de fabriek werkend meisje in aanraking gekomen met eene as, die 155 maal in eene minuut omdraait, werd het meisje gedurende twee minuten rondgeslingerd en daardoor gedood.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 19 Januarij.

H. M. heeft 1000 £ en haar gemaal 500 £ geschonken voor het fonds, ten dienste der in 1851 alhier te houden tentoonstelling.

— Te Killarney in Ierland, is den 15den dezer een werkhuis verbrand en wel zoo onverhoeds dat van de 126 bewoners 29 vrouwen bij den brand zijn omgekomen.

— Uit de haven van Glasgow op de westerkust van Schotland is de volksverhuizing in de laatste jaren zoo toegenomen, dat terwijl er in 1846 en vroeger 3 à 4000 landverhuizers van daar naar onderscheidene streken zijn vertrokken, dit getal in 1847, 7723, in 1848, 10,035, en in 1849, 14,986 heeft bedragen.

— Het aantal passagiers, gedurende 1849 langs de onderscheiden ijzeren spoorwegen van Groot-Britannië vervoerd, beloopt niet minder dan 57,960,784; van welke slechts 9 slagtoffers geworden zijn van toevallige, onmogelijk te voorziene ongelukken, en 12 door eigen onvoorzigtigheid het leven verloren hebben; hetgeen alzoo de uitkomst geeft, voor de eersten van 1 op de 4,830,066 en voor de anderen van 1 op de 2,760,037.

— De ontvangene gelden bij 46 spoorwegen bedroegen in 1849 bijna 11 millioenen £, waarvan ruim 6½ van reizigers, en het overige aan goederen-vracht.

— Alhier zijn 28,577 vrouwelijke personen onder de 20 jaren, die slechts 4½ stuiver daags met de naald verdienen.

— Men berekent dat er jaarlijks 250 millioen china's-appelen hier worden aangevoerd.

— De somme gelds, welke in de Engelsche spaarbanken gelegd zijn, vermeerderden van 1833 tot 1844, met bijna tien millioenen £, en het getal der personen, die hun geld daarin bragten, met ruim 400,000. De gezamentlijke sommen die de spaarbanken ontvingen, beliepen in 1844 bijna 23 en een half millioen £, en het getal deelhebbers ruim 800,000.

— Tijdingen uit China melden, dat onze zeemagt aan de zeeroovers eenen geduchten slag heeft toegebragt; zij heeft 58 groote Jonken vernield, meer dan 1000 kanonnen genomen of in zee geworpen, 1700 zeeroovers in het gevecht gedood, en 1500 op het strand gejaagd, die denkelijk in handen der Tonckinezen zullen vallen.

— Onze handel in China, welke in 1827 slechts 610,000 £ beliep, is thans geklommen tot een bedrag, hooger dan in 1845, te weten 2,400,000 £. Er heeft eene vereeniging plaats gehad, om eene vermindering van de theeregten te verzoeken. Men meent, dat die het verbruik van de thee zeer zou doen toenemen. Immers, rekent men hier te lande op 1½ pond per hoofd 's jaars; terwijl in de Australische koloniën, waar geen regt hoegenaamd op op de thee ligt, het verbruik 9 pond per hoofd beloopt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Januarij.

In de zitting van den 17den zijn de beraadslagingen over de wet op het onderwijs voortgezet; aan welke onder anderen de beroemde redenaar der kerkelijke partij deel nam, doch is zoo weinig geslaagd om de stemming voor het wetsontwerp te bevorderen, dat zelfs zijne vrienden zulks erkennen. Na den Heer Montalembert heeft de Heer Cremieux, een Israëliet, met veel bijval tegen de wet gesproken. Daarna heeft de Heer Thiers zich voor de wet verklaard, als het onvermijdelijk gevolg der door de staatsregeling vastgestelde vrijheid en op die wijze de bergpartij beduid, dat zij den Jesuïten het onderwijzen niet konden beletten, zoo zij haar stelsel van onbeperkte vrijheid wilde aankleven. Hij is met toejuiching gehoord en heeft de wet die door de mislukte verdediging van Montalembert vrij wat was achteruitgezet, weder veel ondersteuning bezorgd.

— In de zitting van gisteren is de algemeene beraadslaging gesloten over de wetsvoordragt betreffende het openbaar onderwijs. De Minister de Parieu heeft de voordragt verdedigd, en de Afgevaardigden aangespoord, namens al de leden van het kabinet, om zich daarmede te vereenigen. Hij heeft betoogd, dat noch het grondwettige, noch het godsdienstige, noch het staatkundige beginsel was geschonden en beweerd, dat men het zedelijke en godsdienstige onderrigt ten spoedigste op vaste grondslagen moest vestigen, ten einde de zoo zeer bedreigde maatschappij, voor ondergang te vrijwaren. De Bergpartij is hem bij herhaling in de rede gevallen.

Na hem hebben de Heeren Lagarde en Coquerel zich verzet tegen de sluiting der beraadslagingen. De eerste verklaarde dat hij de voordragt bestreed, omdat de invoering van het stelsel van verzoening en verbroedering onmogelijk was en de wet van alle zijden tegenwerking zou ondervinden.

De Heer Cocquerel zeide, dat hij vertrouwde dat de vergadering begrijpen zou dat het voor hem eene gewetenspligt was, om zich over een wet te verklaren, waar hij noch ware vrede, noch vrijheid in zag en verzocht dat de vergadering hem bij den aanvang der tweede beraadslaging zou willen hooren.

Daarop is gestemd, of men tot de tweede beraadslaging, zijnde de behandeling der afzonderlijke artikelen, zou overgaan; waartoe met 455 tegen 187 stemmen is besloten. Eene uitkomst die men niet verwacht had, maar toch nog niet beslissend is.

De gematigden bejammeren het, dat de Heer Thiers heeft medegewerkt tot de waarschijnlijke invoering van een stelsel, waardoor in zake van onderwijs, Kerk en Staat van elkander afhankelijk worden gemaakt. Een toestand waardoor de Regering zich onoverkomelijke moeijelijkheden heeft voorbereid.

— De Commissie belast met het verslag over het wets-voorstel omtrent het tweegevecht, waarbij het als misdaad werd beschouwd en aan correctionele straf onderworpen, heeft gemeend het niet in overweging te moeten nemen.

— De Heer de Montalivet, honorair grootmeester der Tempeliers, welke orde sedert de teregtstelling van Jacques de Molay nog altijd in Frankrijk bestaat, is naar men zegt naar Napels vertrokken; ten einde den Paus voor te stellen de orde der Tempeliers te erkennen. Eerkent de Paus die orde, dan zal zij hem ten allen tijde eene lijfgarde verschaffen.

[Die Jacques de Molay was de laatste grootmeester der orde. Hij werd door Paus Clemens V, die van den Franschen Koning Philippus den Schoone tot die waardigheid was verheven en te Avignon zijn hof hield, en met den Koning den ondergang dier orde beraamd had, in 1305 onder eenig voorwendsel opgeroepen, genoot eerst een goed onthaal, doch in 1307 liet de Koning hem onverhoeds vatten. Hij werd schrikkelijk gepijnigd, en den 18den Maart 1314, ofschoon hij de bekentenissen van allerlei misdaden, van welke de orde beschuldigd was, en die hij te midden der martelingen gedaan had, terug riep, bij den Pont Neuf te Parijs levendig verbrand. Volgens eene overlevering zou hij den Paus en den Koning op een bepaalden dag voor Gods oordeel hebben gedagvaard, op welken zij ook zouden zijn overleden. De Paus stierf den 20sten April, de Koning den 29sten November van dat zelfde jaar.]

— Men spreekt van eene naauwe vereeniging tusschen de Generaals Cavaignac, Lamoricière en Bedeau. Men heeft hunne bijeenkomsten opgemerkt en schrijft dit driemanschap een aanstaande zeer belangrijke rol toe.

— Gisteren is een vermetele aanslag op de bank van Frankrijk gedaan. Een getal personen, sommigen als kruijers en werklieden, anderen zeer elegant gekleed, hebben weten binnen te dringen in het bureau waar de betalingen in bankbilleten geschieden. Daar braken zij de traliewerken door, maakten zich schuldig aan gewelddadigheden jegens de beambten, en wierpen zich op de hoopen goud en zilver, vooral op de bankbilletten, die hun het gemakkelijkst en aanlokkelijkst toeschenen.

Op die wijze maakten zij zich in een oogwenk tijds van hoogst aanzienlijke sommen meester. Maar hoe snel dit alles ook toe ging, had het niet zonder een zeker gedruisch kunnen geschieden, hetwelk de aandacht van de buiten staande schildwachten trok, spoedig snelden de wachters toe, sloten plotseling alle uitgangen, en namen drie der stoutste deelhebbers aan deze daad van geweld in hechtenis.

— Er zijn vele berigten omtrent de rampen, door de sneeuw en de koude veroorzaakt. Een van Puy te St. Etienne aangekomen reiziger heeft op dien togt drie lijken aangetroffen. Het eerste was dat van een man, die in zijn mantel gewikkeld nederlag en geheel bevroren was; niet ver van daar lag een tweede reeds bezweken reiziger; het derde het lijk eener vrouw die tot het middel in de sneeuw stond, met de handen omhoog, in biddende houding.

ITALIE.

Omtrent de terugkomst van den Paus is weder alles onzeker. Nu wordt weder gemeld, dat hij wel van Portici vertrekken, doch niet naar Rome gaan, maar te Terracina vooreerst zijn verblijf zou houden.

— Dr. Achilli, de ijverige agent van het Britsche Bijbelgenootschap in den Kerkelijken Staat, vroeger Dominikaner monnik en door de Pauselijke Regering, bij de herstelling van haar gezag, in de gevangenis geworpen, is door de krachtige bemiddeling van de Engelsche Regering, ondersteund door het Fransche, in vrijheid gesteld, onder voorwaarde dat hij het land zou verlaten.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 28 November.

De Heeren J. Hempenius en F. G. Faber hebben den 18den Julij ll. in de Willemskerk een concert gegeven ten behoeve van de in den Balieschen veldtogt verminkte en daardoor voor verdere dienst onbruikbare krijgslieden. Het heeft ƒ 2100 opgebragt. Men heeft bevonden dat 18 Europesche en Afrikaansche en 14 inlandsche krijgslieden daarop aanspraak hebben, onder welke die gelden zouden worden verdeeld.

— Den 17den November overleed de Vice-Admiraal J. P. Machielsen, Bevelhebber der Nederl. zeemagt in Oost-Indië. Het bevel is tijdelijk overgenomen door den Kapitein ter zee H. Ferguson.

— De inkomende en uitgaande regten hebben, over de negen eerste maanden van 1849, op Java en Madera zuiver opgebragt ƒ 3,810,002.96, zijnde ƒ 482,152.35 meer dan in 1847 en ƒ 679,394 meer dan in 1841, gedurende hetzelfde tijdsverloop verkregen is.

Ofschoon de rijst-oogst op Java, over het algemeen genomen, niet ongunstig en inzonderheid in de residentie Pasoeroean buitengemeen voordeelig is, zijn de berigten uit de residentie Samarang voornamelijk ten opzigte van de afdeelingen Demak en Grobogan, te dien aanzien minder gunstig, en bestond er zelfs vrees voor gebrek, ten gevolge waarvan, al dadelijk aan den Resident is toegestaan, om over eenige gelden te beschikken, tot voorziening, zoo noodig, in de behoeften der bevolking.

Van Soerabaija wordt van 22 September berigt, dat de beterschap van den Gouverneur Generaal, die aldaar ziek was geworden, zoodanig was toegenomen, dat hij den 25sten de terugreis naar Batavia zou ondernemen.

Volgens berigten van October kwamen te Palembang op Sumatra de omliggende stammen tot onderwerping.

210de Staats-Loterij.

Trekking der Eerste Klasse.

1ste Trekking. No. 4626 een prijs van ƒ 5,000. Nos. 7315, 16160 en 18823 ieder een prijs van ƒ 1,000.

2de » No. 7631 een prijs van ƒ 20,000. No. 7613 een prijs van ƒ 2,500. No. 15509 een prijs van ƒ 1,250. Nos. 2551, 9846, 10118 en 18299 ieder een prijs van ƒ 1,000.

ADVERTENTIEN.

Heden verloste zeer voorspoedig van eene DOCHTER, M. L. A. STRATEN, geliefde Echtgenoote van

J. J. VAN WENSEN.

LEYDEN, 19 Januarij 1850.

Heden overleden, tot mijne, mijner Kinderen en Behuwd-Kinderen bittere droefheid, mijne hooggeschatte Echtgenoote REGINA DE LEU, in den ouderdom van bijna 68 jaren, na eene echtverbindtenis van 48 jaren.

VUGHT, 18 Januarij 1850. A. ROUSCHER.

Eenige Kennisgeving.

Op uitdrukkelijke begeerte der overledene zullen er geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

Heden avond om 9 ure trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het overlijden van mijn hartelijk geliefden Echtgenoot J. P. J. PATERNOTTE, met wien ik 5 jaren in een gelukkig huwelijk vereenigd was, in den ouderdom van circa 52 jaren.

LEYDEN, A. VAN BUNTEN,
19 Januarij 1850. Wed. J. P. J. PATERNOTTE.

Algemeene Kennisgeving.

De Affaires zullen onder geleiding van een bekwaam toevoorzigt provisioneel worden gecontinueerd.

LEYDEN, 20 Januarij 1850. Heden overleed, in den ouderdom van ruim negen en zestig jaar, de Wel Eerwaarde Heer D. MOUNIER, *Rustend Predikant bij de Waalsche Gemeente alhier.*

Eenige Kennisgeving.

De overledene heeft verlangd, het niet aannemen van rouwdragt.

Aan Mren REGENTEN der *Huiszitten- en Diaconie-Armen* alhier, is door een achtingwaardig Ingezeten, van een Onbekende, ter hand gesteld de som van ƒ 180, alsmede bij den Regent J. HOLTZ, van een Onbekende, ontvangen twee Bankbiljetten, ieder groot ƒ 25, zijnde Nos. 167 en 933, en is hun tevens geworden een aandeel, groot ƒ 73.40, uit de opbrengst van het Concert, tot behoeve der Armen gegeven, door het Muzijk-Gezelschap *Harmonie*, voor welke giften zij de Edele Gevers bij deze hunnen dank betuigen.

Zijn de zorgen belangrijk te noemen, die vooral in deze dagen op Armverzorgers rusten, hoe worden dezelve verligt door zoodanige bewijzen van liefdadigheid, waardoor zij worden in staat gesteld ook de woningen te kunnen binnentreden van die Armen, welke, ofschoon volgens de bestaande reglementen niet in de bedeeling kunnende worden opgenomen, evenzeer het nijpende der armoede gevoelen.

Zullen Regenten nu vele woorden moeten bezigen, om de verzekering te geven, dat deze gelden op de meest doelmatige wijze zullen worden besteed? Of velen aandrang behoeven om de bekende liefdadigheid op te wekken? Wie gedenkt nu niet, te midden van gade en kroost, onder het volle genot van de eerste levensbehoeften, aan zijne verarmde natuurgenooten? Dat dan zij, die met tijdelijke goederen mildelijk zijn gezegend, hen navolgen, die met hunne liefdegiften zijn voorgegaan, opdat niet met woorden maar met de daad worde getoond, de uitspraak te verstaan van Hem die de armen in Zijne plaats achtergelaten en gezegd heeft: »*Voor zooveel gij dit een van deze mijne minste broeders gedaan hebt, zoo hebt gij dat Mij gedaan.*"

Mren Regenten voornoemd,
Leyden J. J. COLIN, *President.*
22 *Januarij* 1850. J. HOLTZ, *Fung. Secretaris.*

VRIENDEN-ISRAËLS.

BID-UUR,

in het Kerkgebouw der Waalsche Gemeente, op **VRIJDAG** den 25sten Januarij 1850, des Avonds ten **ZES** ure.

Men is van meening, ingevolge bekomene authorisatie van de Arrondissements-Regtbank van *Leyden*, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris JOHANNES PETRUS WILHELMUS SCHERMER, in tegenwoordigheid van getuigen, in het *Heeren-Logement* aan den Burg te *Leyden*, op Zaturdag den 26sten Januarij 1850, des Avonds om 6 ure, in het openbaar bij Opbod te Veilen, en op Zaturdag den 2den Februarij daaraanvolgende, terzelfder tijde, bij Afslag te Verkoopen:

No. 1. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF, te *Leyden* op den Ouden Rijn bij het Amsterdamsche Veer, Wijk VI No. 120. Kadaster Sectie H No. 586.

No. 2. Een HUIS, SCHUUR en ERF met groote Plaats, te *Leyden* in de Hoefstraat of Kijfhoek, Wijk II No. 214 en 214rood. Kadaster Sectie E No. 272.

No. 3. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERF, waarin sints jaren een *Logement* en *Herberg* met goed succes wordt uitgeoefend, genaamd: *de Vijf Kroonen*, te *Leyden* in de Vrouwesteeg, Wijk VI. No. 46 A. Kadaster Sectie H No. 468.

De voormelde Perceelen zijn twee dagen vóór de Veiling te bezigtigen, van des morgens 10 tot des namiddags 4 ure, mits voor het Perceel No. 1 een dag te voren belet vragende; terwijl het Perceel No. 1 is te aanvaarden op den 1sten Mei, en de overige Perceelen op den 1sten Maart aanstaande, en de betaling der Koopppenningen zal moeten geschieden op den tijd der aanvaarding.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. P. W. SCHERMER, op den Nieuwen Rhijn Wijk VII No. 49.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

OUDERS of VOOGDEN, verlangende hunne KINDEREN of PUPILLEN, met den nieuwen Schooltermijn, het Onderwijs der **Muziekschool** te doen bijwonen, of niet langer te laten genieten, gelieven zich vóór of op den 30sten dezer aan te melden, des voormiddags tusschen 10 en 12 ure, bij

den Commissaris-Secretaris der Maatschappij,
LEEMANS.

KERKVOOGDEN *der Hervormde Gemeente van Oegst- en Poelgeest*, zijn voornemens op den 31sten Januarij 1850, des morgens om 11 ure, in het Openbaar **aan te besteden**, onder nadere approbatie, in het Logement *de Roode Leeuw* aldaar:

De te maken REPARATIE *aan de* PASTORIE.

Waarvan Bestek en Teekening zullen liggen in *de Roode Leeuw*, en te *Leyden* in *de Nieuwe Tuin*, aan de Beestenmarkt, waarvan aanwijzing zal geschieden den 29sten Januarij, des morgens om 10 ure.

Eene ziekte aan de lever en de nieren door de Pillen van Holloway genezen, te Sidney, Nieuw-Zuid-Wallis.

Uittreksel uit eenen brief van J. K. HEYDON, *te Sidney, geteekend* 30 *September* 1847, *aan Professor* HOLLOWAY.

Mijnheer, ik heb het genoegen ter uwer kennis te brengen dat de Heer STUART DONALDSON, een aanzienlijk koopman en landbouwkundige, alsmede lid der regering in deze stad, van mij heeft gekocht eene hoeveelheid van uwe geneesmiddelen, ter waarde van 14 £, om naar Nieuw-Engeland te zenden; en wel ter oorzake van eene buitengewone genezing door uwe *Pillen* veroorzaakt in den tijd van 10 dagen, bij een van zijne opzieners, in eene ziekte aan de lever en de nieren, nadat de beste geneeskundige, en sedert maanden lang gebruikte middelen niet in staat waren geweest deze genezing te bewerken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 7.75, ƒ 15.50, ƒ 23.50.

Potjes Zalf à ƒ 0.90, ƒ 2.10, ƒ 3.30, ƒ 8.15, ƒ 15.90, ƒ 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 21 JANUARIJ.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$55\frac{1}{4}$	$55\frac{1}{2}$	$55\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	" 3 "	$64\frac{1}{2}$	$64\frac{3}{4}$	$64\frac{7}{16}$
Dito dito	" 4 "	$84\frac{1}{2}$	85	$84\frac{7}{8}$
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$ "	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{5}{8}$
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
O. I. Leening	" 4 "	$83\frac{1}{2}$	84	$83\frac{5}{8}$
Dito Holl. Spoorweg	"	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$ "	$87\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{4}$	88
Haarlemmermeer	" 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 4 "	$104\frac{3}{4}$	105	$104\frac{7}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	104	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{4}$
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	—	—	—
Dito 1840	" 4 "	85	$85\frac{1}{4}$	$84\frac{7}{8}$
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4 "	$83\frac{1}{4}$	$84\frac{1}{4}$	84
Dito dito Nieuwe	" 4 "	83	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{1}{8}$
Inschrijving in Assign.	" 6 "	—	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	$65\frac{3}{4}$	$66\frac{1}{4}$	$65\frac{7}{8}$
POLEN, Certificaten	" 4 "	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	" 500 "	141	142	
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	$12\frac{1}{2}$	13	$12\frac{3}{4}$
Dito dito Onbep. Stukken	" 5 "	12	$12\frac{1}{2}$	
Dito Obligatiën	" 3 "	$37\frac{1}{2}$	$37\frac{3}{4}$	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	29	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{3}{8}$
Coupons Ardoins		$8\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{4}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5 "	—	—	—
Dito	" 4 "	—	—	—
Dito Metall.	" 5 "	$81\frac{3}{4}$	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{4}$
Dito Nieuwe	" 5 "	$86\frac{1}{2}$	87	$86\frac{5}{8}$
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$ "	43	$43\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{4}$
BELGIE	" $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$ "	$47\frac{3}{4}$	48	$47\frac{15}{16}$
BRAZILIE, 1824 200 £	"	$87\frac{3}{4}$	$88\frac{1}{2}$	—
PORTUGAL, te Londen	" 3 "	$35\frac{1}{4}$	$36\frac{1}{4}$	36
Dito dito	" 4 "	$36\frac{3}{4}$	$37\frac{1}{8}$	$37\frac{3}{8}$
VENEZUELA	" $2\frac{3}{4}$ "	$29\frac{3}{4}$	$30\frac{1}{2}$	—
MEXICO	" 5 "	$28\frac{3}{4}$	$29\frac{1}{4}$	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Grieken 5, $5\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden: ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.